KUNTALIITTO

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta HE 249/2022 vp

Asiantuntijalausunto ympäristövaliokunnalle 12.1.2023

Paula Mäenpää

Lakiesitystä on kannatettavaa viedä eteenpäin

- Lakiesitystä voidaan pitää pääosin kannatettavana ja tarpeellisena uudistuksena.
- Se selkeyttäisi ja yhtenäistäisi tulkintoja, sekä helpottaisi kuntien rakennusvalvontojen työtä.
- **Lakiesityksen vaikutukset kuntien rakennusvalvontoihin jäävät kuitenkin osin epäselviksi ja Kuntaliiton näkemyksen mukaan niitä on tarpeen täsmentää.**

Lakiesityksen aikataulu

Rakentamislain ja lain rakentamisen suunnittelu- tai työnjohtotehtävissä toimivien pätevyyden osoittamisesta voimaatuloksi on esitetty 1.1.2024.

Esitetty aikataulu tulee aiheuttamaan ongelmia kuntien rakennusvalvonnoissa.

- Valtuutettu toimielin voisi hyväksyä pätevyyksiä vasta, kun rakentamislaki olisi jo voimassa.
- Uuden rakentamislain tullessa voimaan **kaikkien suunnittelijoiden ja työnjohtajien tulisi hakea pätevyystodistusta** (15 000-20 000 hlö). Tämä tulisi ruuhkauttamaan sekä toimielimen työtä, että rakentamislupakäsittelyä kunnissa.

Kuntaliiton näkemyksen mukaan voimaatuloa on tarpeen siirtää.

Rakennusvalvontojen ja rekisterinpitäjän välinen tiedonkulku

- Lakiesityksessä tulee huomioida kuntien rakennusvalvontaviranomaisten pääsyoikeudet rekisteriin.
- **Kuntaliitto katsoo, mikäli rekisterin tietosisällön ja toiminnallisuuden toteutus edellyttää ajankohtaisen tiedon välittämistä kuntien sähköisistä asiointipalveluista, tulee valtion kattaa kunnille koituvat kustannukset täysimääräisesti.**

Rakennusvalvontaviranomaisen kielteinen päätös suunnittelijan ja työnjohtajan kelpoisuudesta

Lakiesityksen 10 §:n 3 mom 5 kohdan rajoituksen voimassaololla tarkoitetaan ilmeisesti rakentamislakiesityksen 85 §:ssä ja 89 §:ssä viitattua kahden vuoden ajanjaksoa, jolta laiminlyönnit voidaan huomioida kunnan rakennusvalvonnan harkitessa suunnittelijan tai työnjohtajan kelpoisuutta.

- Epäselväksi jää, miksi tietoja kerätään pätevyysrekisteriin.
- Lakiesityksestä tulisi selvitä, **mikä merkitys kielteisellä kelpoisuutta koskevalla päätöksellä olisi esim. toisen kunnan rakennusvalvonnan kelpoisuusharkinnassa.**
- Lakiesityksessä ei ole mainittu, **miten rekisterinpitäjä saa** kyseiset kunnan rakennusvalvontaviranomaisen päätökset.

Rakentamislakiesityksen ja lakiesityksen muodostama kokonaisuus jää epäselväksi ja sitä on tarpeen täsmentää.

Mikäli päätöksien tai niitä koskevien tietojen toimittaminen tulisi kuulumaan kunnan rakennusvalvonnalle, olisi kyse kunnan uudesta lakisääteisestä tehtävästä, josta tulisi säätää lailla.

Työvoimapula rakentamisen alalla

Tavanomaisten suunnittelu- ja työnjohtotehtävien pätevyysarviointi perustuisi rakentamislakiesityksen mukaan pelkkään tutkintotodistukseen.

- Osaavan työvoiman saatavuudessa on ollut suuria haasteita.
- Jos seitsemän vuoden todistuksen voimassaoloaika poistettaisiin lakiesityksestä, olisi todennäköisempää, että pätevyystodistusta tulisivat hakemaan myös henkilöt, jotka tekevät suunnittelu- ja työnjohtotyötä oman päätoimisen työn ohella.

Kuntaliitto esittää ratkaisuna, että lakiesityksessä todistukselle esitetty seitsemän vuoden määräaika poistetaan tavanomaisten suunnittelu- ja työnjohtotehtävien osalta.

Siirtymäaika

- Ympäristöministeriölle on esitetty toimivaltaa hyväksyä viranomaisen, yrityksen tai yhteisön ennen tämän lain voimaantuloa toteamat pätevyydet tämän lain mukaisiksi pätevyyksiksi joko kokonaan tai osittain enintään viiden vuoden ajaksi tämän lain voimaantulosta.

- Tehtävä olisi uusi ympäristöministeriölle ja voisi osoittautua raskaaksi huomioiden suunnittelijoiden ja työnjohtajien suuri määrä.

- Lakiesityksestä ei käy ilmi, miten ministeriö saisi tiedot kuntien rakennusvalvontojen hyväksymistä henkilöistä. Jos rakennusvalvontaviranomaiset velvoitettaisiin toimittamaan tiedot ministeriölle, kuormittaisi se rakennusvalvontoja kohtuuttomasti. Vaatimus johtaisi huomattavaan työmäärän kasvuun nykytilanteeseen nähden.

- **Kuntaliitto katsoo, että siirtymäsäännös tulisi muuttaa siten, että kuntien rakennusvalvonnat voisivat ratkaista pätevyydet ja kelpoisuudet esimerkiksi vuoden ajan rakentamislain voimaantulosta.**

Lopuksi

- **Kunnille tulevista velvoitteista tulee säätää lailla ja uudet ja laajenevat tehtävät ja mahdollisesti syntyvät kustannukset tulee rahoittaa täysimääräisesti.**

Kiitos.

Paula Mäenpää
p. 050 4722053

CC BY

www.kuntaliitto.fi